

ABONAMENTUL :

Pe un an . . . 160 Lei
Pe jumătate
de an . . . 80 Lei
Exemplarul . . . 3 Lei

ROMÂNUL

ORGAN AL PARTIDULUI NAȚIONAL-ȚĂRĂNESC ARAD

REDACTIA
și
ADMINISTRAȚIA
ARAD
Strada Horia No. 2.
(Clubul Partidului
Național Țărănesc)

Trăiască Regele Carol!

Azi, la 16 cor, Regele a împlinit 37 ani. In această zi de aniversare a nașterii Sale o țară și o națiune preaslăvește clipa în care Providența ne-a hărăzit să ni-L vedem înapoiindu-se în țară pe Acela de care și până la 8 Iunie din acest an, ne-am legat toate nădej-dile noastre.

Un popor bun, răbdător și iubitor de țară se apleacă cu credință în fața Tronului și își mărturisește cu su-punere dragostea ce o păstrează Domnitorului său, atât pentru timpuri de pace cât și pentru acele de vijelie.

Nu este de întâi dată că națiunea română își ma-nifestă devotamentul și iubirea către Regele ei, dar par'că în ziua aceasta de aniversare a nașterii Regelui Carol II. națiunea simte mai mult ca oricând acea sa-cră și strânsă legătură de înrudire dintre neamul ro-mânesc și glorioasa noastră familie domnitoare.

Ridice-se acum în slavă glasul nostru ca într'un imn de preaslăvire : Trăiască Regele, Trăiască familia regală!

O Doamne, — Doamne Sfinte, Cereșcule Părinte, Sustină cu a Ta mână Coroana, — Coroana Română!
Românul.

După criză.

Suntem după criză, după criza de guvern, căci nouă românilor ni este dat să avem mereu crize. Avem crize de tot felul: criză guvernamentală, criză ministerială, criză financiară, criză economică, criză culturală, criză de oameni cinstiți, criză de conducători, de oameni muncitori etc. N'avem de de ce ne plânge, avem din belșug de toate. Avem, pe lângă crize, șomeri, prețuri reduse la cereale, impozite des-tul de mari, demnitari cari cheltuesc, fără nici o treabă, banii statului, funcționari necinstiți, funcționari bine plă-tiți, dar cari nici odată nu sunt la sluj-bele lor, avem, oh! ce n'avem noi?

Și iată-ne acum trecuți peste o cri-ză. Criza ministerială. S'a trecut peste ea fără nici o zguduire mai însemnată. Pentru noi, cetățenii din Ardeal, ar fi însemnat totuși faptul că pe lângă d. Maniu, care s'a retras din motive de boală, s'a retras și d. Vaiea-Voevod. Astfel cele două figuri reprezentative ale Ardealului nostru nu se vor mai vedea, la deschiderea parlamentului, pe băncile ministeriale. In locul lor au intrat alți ardeleni, mai proaspeți, mai tineri.

Dacă avem regretul plecării d-lor Maniu și Vaida; ne rămâne mângăie-rea venirii dlor Hațiegan și Tilea. Pri-mul, om de cultură juridică vastă, ener-gic și dintr'o-bucată, al doilea, tinăr, gîngăș, de o cultură universală rară la un om de vârsta sa. Acesta din ur-mă mai are și calitatea de a fi șeful tineretului chemărist din metropola Ar-dealului: Cluj, de ordinele căruia as-

cultă întregul tineret național-țărănist de dincoace de Carpați.

D. Hațiegan, dar mai cu seamă d. V. Tilea, este emanația tineretului na-țional-țărănist din Ardeal. Faptul ace-sta în sine nu este neînsemnat. Dim-potrivă. Tineretul național-țărănist(men-ționăm aci în paranteză, că în Ardeal nici nu se cunoaște altfel de tineret) este întru chiparea tuturor năzuințelor românului din Ardeal. Prin acest ti-neret simte poporul românesc din Ar-deal și tot prin acest tineret nădăj-duște să realizeze toate așteptările sale de bine, de îndreptare și de prog-res. Intrarea dlui Hațiegan și a d-lui Tilea în guvern este semnificativă. Cu dănsii ia parte la guvernarea țării în-tregul tineret național-țărănist din Ar-deal. Regenerarea guvernului cu ace-ste două figuri are să se resimtă în curând, căci în modul acesta rezervele, încă neutilizate ale Ardealului, intră în acțiune. Nu tăgăduim, s'a făcut acea-stă regenerare în momentul cel din urmă. Dar, s'a făcut.

Prin acțiunea ce vor întreprinde a-cești doi reprezentanți ai noștri nă-dăjduim să trecem și peste alte crize mai însemnate decât cea ministerială. Criza muncitorească este acută, d. Ha-țiegan o va rezolva. Spiritul nobil, dragostea de neam a d-lui V. Tilea, este cea mai bună cheazășie că d-sa își va pune toată energia sa în slujba buneii noastre patrii.

Așa credem noi!

Aril

DEMISIA GUVERNULUI D-LUI IULIU MANIU

— Noul guvern. Faptele cari au precedat numirii noului cabinet. — Evenimentele politice și presa din țară.

Luni, la 6 cor. d. Iuliu Maniu, din motive de sănătate a pre-zentat Majestății Sale Regelui Carol demisia guvernului. Regele apreciind justele motive ale abdicării, a primit demisia rugându-l pe d. Maniu să gireze lucrările până va fi numit un guvern nou.

Regele consultând în mai multe zile pe toți factorii național-ță-răniști între cari pe dnii miniștrii Mihalache, Mironescu, Manoile-scu, Iunian, pe președinții corpurilor legiuitoare dnii Ștefan Cicio Pop și C. Bratu a însărcinat cu formarea guvernului pe d. G. G. Mironescu care întocmind lista noului cabinet, aceasta a fost acceptată și semnată de Rege, la 10 cor la orele 12.30 amez.

Nouii ministri au depus jurământul în aceeași zi la orele 5 p. m.

Noul guvern.

Fac parte din noul guvern:

d. G. G. Mironescu președinte al Consiliului de ministri și ministru de externe

d. Ion Mihalache la interne

d. Grigore Iunian la justiție

d. Mihai Popovici la finanțe

d. prof. univ. din Cluj dr. Emil Hațiegan la muncă

d. Mihai Manoilescu la industrie și comerț

d. Virgil Madgearu la agricultură și domenii

d. Gen. adj. N. Condeescu la armată

d. Voicu Nițescu la comunicații

d. N. Costachescu la instrucție și culte

d. Pan Halipa ministru fără portofoliu.

Au fost numiți subsecretari de stat la agricultură d. V. Po-tărcă, la interne d. C. Angelescu, la instrucție d. Ghiță Pop și la președinția consiliului de ministri de V. V. Tilea deputat.

Cum au decurs evenimentele.

La 6 cor, dimineața la orele 11 și 7 minute a sosit cu un vagon specia-l la Sinaia d. Iuliu Maniu însoțit de d. Manoilescu. După sosirea d. Manoile-scu s'a prezentat imediat în audiență Su-veranului la Castelul Foișor. Audiența a durat o oră și jumătate. După masă la orele trei a fost primit în audiență d. Iuliu Maniu care a expus Suveranului motivele care îl determină să-și pre-zinte demisia. După o jumătate de oră de discuții, Suveranul a primit demisia dlui Maniu, mulțumindu-i pentru munca pe care a depus-o împreună cu mem-brii cabinetului său, în interesul Țării și l-a rugat totodată să accepte girarea afacerilor Țării până la soluționarea crizei de guvern. Motivul demisiei dlui Maniu, a fost starea zdruncinată a să-nătății sale care nu-i mai permitea să se ocupe atât de intens de treburile țării.

La ora 4 după masă au trecut prin gara Sinaia venind cu trenul expres dela Paris d. V. Madgearu și I. Lugo-șeanu. D. Iuliu Maniu i-a întâmpinat în gară și s'a urcat în acelaș vagon, plecând împreună spre București.

D. ministru de externe Gh. Miro-nescu întorcându-se din Geneva încă

în aceeaș zi, fiind chemat de d. Maniu a intrat în țară prin punctul Jimbo-lia. In gara Timișoara d. Mironescu a fost întâmpinat de un mare număr de gazetari cari au cerut lămuriri în legătură cu situația politică. D. Miro-nescu a declarat că după cum este informat de însuși d. Iuliu Maniu, șe-ful guvernului a înaintat Suveranului încă în cursul zilei dimisia cabinetu-lui. D. Mironescu a declarat apoi că nu vede altă posibilitate pentru solu-ționarea crizei politice, decât un nou guvern național-țărănist. In altă or-dine de idei d. Mironescu a declarat că decurând va sosi în țară d. Titulescu care are de făcut Suveranu-lui un lung raport asupra lucrărilor Adunării Societății Națiunilor. Sosi-rea dlui Titulescu, nu poate avea însă nici un fel de semnificație în ce pri-vește chestiunile politice de ordin in-tern, Vorbind mai departe d. Miro-nescu a arătat reprezentanților presei că Societatea Națiunilor este viu o-cupată de problema dumpingului so-vietic și conferința statelor agrare ca-re va avea loc la București o să gă-sească în Societatea Națiunilor un sprijin dezinteresat.

Continuare în pagina III-a

BULETINUL AGRICOL

al Camerei de Agricultură a Județului Arad

Prețul cerealelor pe piața din Arad în ultimele zile.

Grâu	Lei 280.—320.—	per 100. kg.
Orz	" 280.—290.—	" " "
Ovăș	" 280.—300.—	" " "
Porumb vechi	" 250.—260.—	" " "
Porumb nou	" 200.—230.—	" " "

Prețul vitelor pe piața din Arad în ultimele zile.

Părechea de cai	Lei 10—15000.—
" " boi	" 15—20000.—
" " porci	" 2—3000.—
Vacă	" 6—9000.—

Chemarea Comitetelor agricole locale.

Cu data de 25. Octombrie a. c. vor fi alegerile Comitetelor agricole locale al căror scop, conform Legea Nouă a Camerelor de Agricultură este a fi organele consultative și de execuție a Camerelor de Agricultură județene adevărat cu alte cuvinte, vor fi legătura între Cameră și agricultorii din aceeași localitate. Aceste Comitete se vor alege în fiecare comună a județului, și se compun din primarul satului, sau dintr-un delegat al său din Consiliul Administrativ local, înscris în colegiul electoral agricol împreună cu un număr variabil de membri aleși și anume: doi membri în comunele cari au până la 600. alegători inclusiv, trei membri în comunele cu dela 600—3.000.— alegători inclusiv, patru membri în comunele cu mai mulți de 3.000. alegători.

Se pot alege ca membri în Comitetele agricole locale toți cei cari sunt înscrisi în listele de alegători din localitate, care locuiesc stabil în aceeași comună, au vârsta de 30. ani impliniți, știu ceti și scria și conduc ei însuși gospodăria agricolă. În afară de aceasta pot fi aleși și alese ca membri toți aceia și acelea cari au absolvat școala de agricultură de silvicultură și medicină veterinară, având implinită vârsta de 25. ani și sunt locuitori sau locuitoare în aceeași comună. Alegători sunt toți sătenii bărbați și femeii cari plătesc impozit agricol au vârsta de 21. ani impliniți. Asemenea au dreptul de alegători și absolvenții și absolvențele școlilor de agricultură, silvicultură sau medicină veterinară chiar dacă nu plătesc impozit agricol.

Primarul împreună cu notarul comunal și petceptorul au avut datorința ca după apariția Legii noi a Camerelor de Agricultură, adevărat dela 1. Iulie până la 1. Septembrie să întocmească tabloul în comună la primărie unde au fost trecuți toți acei cari îndeplinesc formalitățile legale pentru a putea fi înscris ca alegător.

Se pune întrebarea acum că: cine sunt oamenii cei mai potriviți în comună pentru slujba aceasta onorifică adevărat de a fi aleși membri în Comitetul agricol local:

Numai oameni cari sunt recunoscuți de buni gospodari, fie specialiști, mici sau mari proprietari, dar și dintre aceștia numai aceia cari au dovedit din trecut că au interes pentru dezvoltarea agriculturii. Cu alte cuvinte este lipsă de oameni cari nu se pun pe listă și se aleg ca după aceea să se mândrească cu titlul și încrederea ce li s-a dat ci ca să contribuie și ei cu munca lor sânguinoasă și desinteresată la opera mare ce este a se săvârși în interesul ameliorării situației în care se sbat azi săracii noștri agricultori, din cauza scăderii prețurilor cerealelor pe toate piețele din lume, mai departe din cauza ușurinței cu care s-a folosit în gospodărie banul scump a băncilor, felul de a produce fără să țină cont de cerințele piețelor străine și de consumenți și în fine din cauza lipsei unei organizații profesionale atât de necesară.

Precum Statul este chemat să sprijine și să ia măsuri potrivite și posibile pentru îndreptarea stărilor de azi, prin credite ușoare și de durată lungă, prin legături comerciale avantajoase cu străinătatea, prin ștergerea taxelor vamale, regimuri de protecție pe C. F. R. etc. tot așa și noi Camerele de Agricultură județene suntem în primul rând chemate a ajuta aceste acțiuni ale Statului, îndrumând agricultorii spre producere agricolă eficientă și de calitate necondiționată bună, organizând cumpărăturile și vânzările produselor în cantități unificate cu înconjurarea samsarilor, vânzând astfel scump și cumpărând eficient.

Pentru ca munca noastră ce depunem să fie cât de rodnică avem lipsă de o legătură cât de strânsă între Cameră și populațiunea de prin comunele județului.

Legiuitorii au găsit că Comitetele agricole locale sunt mai potrivite pentru aceasta legătură,

Din cele expuse reiese deci că în comunele prezentate în Comitetele locale, de oameni mai potriviți și pricepuți va pătrunde — prin munca lor depusă în interesul consătenilor — mai intensiv activitatea rodnică a Camerei de Agricultură.

N. P.

T I M P U L .

A sosit ploua de mult așteptată care ne ajută foarte mult la pregătirea holdei pentru însemnările de toamnă și pentru nimicirea șoarecilor cari ne dau mult de gândit. Cuțelul porumbului și căratul sfeclelor s'a făcut încă pe uscutură astfel că avem toată speranța că vom avea un pat bun pentru semănța sănătoasă și curățită de toate corpurile străine.

Cercetați des însemnările pentru a vă putea convinge la timp de eventualele pagube cauzate de șoareci sau alți dușmani periculoși.

A V I Z .

Aducem la cunoștință agricultorilor că Camera a distribuit întreaga cantitate de semănță de grâu și astfel cu data de azi și-a încheiat acțiunea sa pentru anul crt. relativ la distribuirea semănței selecționate.

Direcțiunea Camerei.

A V I Z .

Camera de Agricultură a Județului aduce la cunoștință atât a autorităților comunale cât și a tuturor agricultorilor alegători că a intervenit la locul în drept ca toate instrucțiunile necesare la alegerea Comitetelor agricole locale ce va fi în 25 Oct. 1930. să fie publicate detaliat în proximitatea numărului Monitorului Județului.

Dacă cineva dintre alegători dorește să știe ceva în această privință este sfătuit să se adreseze către Primăria comunală unde va primi cu deamănuntul toate instrucțiunile necesare în chestiune.

Direcțiunea Camerei.

Despre plantare pomilor.

Pomii cumpărați pentru plantațiune se vor planta imediat după cumpărare sau se vor îngropa numai cu rădăcinile într-un șanț făcut în pământ acoperindu-se cu pământ umed mărunțit.

Înainte de plantare sau adăpostire provizorie în șanț se vor curăți rădăcinile pomilor de paie etc.

Prepararea terenului pentru plantarea pomilor.

Ca plantarea pomilor să reușească trebuie săpate gropile cât mai de timpuriu, mai bine toamna în modul următor:

Lățimea gropilor să fie de 1-1.50 m. iar pământul să se scoată până la 70. cm. adâncime, urmând ca să fie săpat încă de un arșeu dar pământul această să nu fie scos din groapă. Cu cât gropile sunt mai mari, cu cât stau mai mult deschise cu atât se vor desvolta pomii mai bine. La săpatul gropilor se va așeza pământul depe deasupra la o parte iar cel din subsol mai sălbatec pe cealaltă parte a gropii. În fiecare groapă se va infișa înainte de plantare câte un par drept și tare de care se va lega în urmă pomul plantat. Parul acesta nu va fi mai înalt decât coroana pomului alt fel influențează defavorabil dezvoltarea coroanei și ramurile se vor vătăma ușor, dar nici mai scurt, că altfel nu îndeplinește scopul de proptă,

Înainte de plantare se va umplea groapa cca 2/3 parte cu pământ care se va călca bine cu picioarele, rezervând pământul mai bun pentru a fi folosit la plantare pelângă rădăcini.

Prepararea pomilor pentru plantare.

Înainte de a planta pomii se taie rădăcinile 2. cm. îndărăt, asemenea se vor înlătura cele rupte sau vătămate, iar tăetura să se facă cu un cuțit bine ascuțit și nu cu foarfeci.

Iar ramurile coroanei:

La meri și peri se taie coroana la jumătate din lungimea ei iar la **cireși, pruni, perseci și caise** se scurtează toate ramurile la 5-8. oct. Tăeturile se fac ca la fiecare ramură ochiul de sus să fie iuspre afară. Ramura din mijloc a fiecărui pom se va lăsa cu 10—20. cm. mai lungă pentru coroana să capete o înfățișare de piramidă.

Pomii astfel pregătiți îi înmoiem cu rădăcinile într-un noroi compus din pământ și gunoi de vită fără paie, unde pot sta și mai multe zile. Imala această o pregătim într-o groapă lângă fântână, ciubar etc. și o ținem totdeauna bine subțire. Pomii de aici scoși să fie imediat plantați. Ar fi o mare greșală de a lăsa să se usuce imala pe rădăcini. Adâncimea la care va fi plantat pomii în groapă va fi tot aceea la care a fost îngropat în pepinieră, — ceiace se cunoaște foarte ușor pe trunchi. Pentru a putea păstra exact această adâncime se pune leața sau o scândura drept deacurmezisul groapei la suprafața pământului iar punctul de îngropare a pomului să fie cu 5-10. cm. deasupra leațului luând în considerare că pământul se va așeza.

Rădăcinile pomului să fie răspândite în groapă în toate direcțiunile după pozițiunile lor laterale și acoperit cu pământ mărunț și bun fără să rămână goluri între rădăcini și pământ. Procedura plantațiunii este următoarea: Un lucrător prinde pomul și îl ține vertical cu o mână pe lângă par la înălțimea prescrisă, cu cealaltă mână așează pământul aruncat cu lopata de cealaltă mână rătărit între rădăcini apăsând pământul astfel ca să nu rămână goluri. După s-au fixat în modul descris rădăcinile se umple groapa succesive cu pământ când se cu picioarele jur împrejurul pomului dela margine spre mijloc ca să fie acesta fixat ca și cum ar fi crescut la acel loc. Pentru reușita plantațiunii această îndesare este de importanță extraordinară. Pomul se leagă acum ușor de stâlp ca să se poată așeza, iar stâlpul se taie sub coroana pomului ca să nu vătăme ramurile.

Sădirea de toamnă nu se udă, primăvara însă dacă timpul este săcetos se va uda bine fiecare pom la sădire.

După udare se ivesc mai totdeauna locuri goale între rădăcini cari trebuie să se reumplească cu pământ cu udare continuativă. După ce a intrat apa bine în pământ și s'au înlăturat golurile între rădăcini se pune încă ceva pământ uscat deasupra și se calcă bine. Acum punem peste acest pământ un șir de gunoi care va servi succesive rădăcinilor de nutreț, și totodată și de apărare acestora contra uscăciunii.

Pentru a înconjura uscarea prea repede a pământului dela rădăcini se face mai departe împrejurul pomului un mușuroi de cca. 30. cm. înălțime numai după ce s'a prins pomul se ve înlătura mușuroiul și se va forma un d (blid) de pământ de mărimea cât a fost lățimea groapei.

Așa sădit are să se prindă fiecare pom, care nu a fost uscat deja înainte de plantare, ce se întâmplă ușor dacă se lasă pomii trei-patru săptămâni după sosire în legături sau se așează pomii cu ocaziunea sădirii mai multe ceasuri la căldura soarelui. Unde animalele pot strica pomii se vor îngrași aceștia la leături, spini etc.

Distanța între pomi.

Meri, peri, cireși se sădesc la o depărtare de 8-10 metri, pruni, vișni, perseci la 5-6 metri, nuci la 15-20. metri. Cu cât este pământul mai bun cu atât se folosește distanță mai mare. Pomii prea deși sădiți nu se pot desvolta. Poamele lor neavând aerul și lumina necesară pierd atât în frumusețe cât și în calitate.

Dir. Camerei de Agricultură

Nicolae Popescu

Ing. Agr. Inspector cl. I.

devărat că Majestatea Sa Regele ar arăta neîncredere față de partidul național-țărănesc, nu este adevărat că ar dori schimbarea regimului, nu este adevărat că ar fi nemulțumit cu regimul nostru, nu este adevărat că schimbarea s'ar produce dintr'un alt motiv decât această împrejurare fatală și personală pentru care vă cer scuzele mele și nu este adevărat, în fine, că în partidul nostru sunt neînțelegeri, (vii ap-lauze).

„Va fi rândul Domniilor Voastre să hotărâți atitudinea Domniilor Voastre față de noul guvern care, după hotărârea Regelui și a comitetului de direcție nu va fi altceva decât o continuare a regimului actual.

Dacă este așa, atunci poate e cazul să recapitulăm că este regimul nostru, ce a însemnat și cu conștiința putem privi înapoi ca să vedem dacă am fost vrednici de încrederea Coroanei și de încrederea țării.

Opera Guvernului Maniu.

D. Iuliu Maniu reamintește primele începuturi ale guvernării național-țărănestice și greutățile de care s'a izbit această guvernare. Apoi continuă:

„Ce am făcut în acești doi ani?”

„Mai întâi de toate am distrus o tradiție care a păgubit mult națiunea română și a stricalt renumele ei printre popoarele civilizate: am distrus legenda că în România nu există opinie publică și că nu se poate ajunge la guvern decât prin combinațiuni jocosnice, prin intrigi și pe treptele de din dos ale Palatului. Am arătat că este o opinie publică în stare să aibă o credință, să prefacă această credință în voință, iar voința în fapte. Am mai distrus o altă legendă: aceea că în țara noastră există un singur partid atotputernic, partidul liberal, stăpân peste toate și fără care nu pot face nimic. Am in-

Destăinuiri istorice.

Ce contează în fața acestor fapte intrigile, calomniile și bârfele lăra sfârșit care se îndreaptă împotriva guvernului nostru și a partidului? S'au găsit chiar și oameni cari se socotesc ponderați și cari au afirmat totuși că am fost atât de contrarii restabilirii ordinii dinastice încât vroiam să dăm chiar ordin ca Suveranul de azi să fie arestat în momentul când s'a întors. E un fapt, Domnilor, care nu poate fi trecut cu vederea.

Vă voi aminti următoarele: Eu, în preziua sosirii Principei Carol, despre care eram informat, am raportat A. S. R. Principei Nicolae, pe atunci Inalt Regent, că Principele Carol va sosi a doua zi spre seară și am fost întrebat de Alteța Sa asupra părerii mele. Am răspuns: „În sensul legilor actuale. Principele Carol poate sosi și poate sta în țară cu învoirea Inaltei Regențe. Eu propun Alteței Voastre ca să consimțiți și voi și consimțământul celorlalți doi Regenți. Dacă aprobă ca să dea permisiunea de a sta în țară, să fie invitat să locuiască la Cotroceni și în cazul căd, din anumite considerații, aceasta nu s'ar putea, ofer Palatul Președinției Consiliului ca să fie găzduit acolo”.

„Dacă n'am fi dorit, ce ne-ar fi im-

tronat voința națională și astăzi e datoră noastră să mulțumim purtătorilor de atunci ai Coroanei, Inaltii Regenți, cari în acele zile au înțeles glasul națiunii și ne-au dat puțința să scoatem țara din grea încurcătură și să organizăm pe noi baze viața de Stat”.

D. Iuliu Maniu a făcut apoi un rezumat al realizărilor guvernului d-sale din 1928 până azi, pe toate tărâmurile.

Restabilirea ordinii dinastice.

„În fine, — continuă d. Maniu — acest guvern a desăvârșit opera mare a reintronării ordinii legale pe Tronul României.

„Guvernul format din sânul majorității a făcut ca Majestatea Sa Regele Carol al II-lea să-și ocupe locul Său și a făcut această fără zguduire, în perfectă liniște și ordine așa cum se cuvine ca o națiune cultă să rezolve chestiuni de asemenea importanță.

„Datoria și dreptul de a restabili ordinea dinastică revenea partidului național-țărănesc pentru că acest partid, dela început a reprezentat respectul ordinii dinastice firești, a dezaprobat înălțurarea fostului moștenitor al Tronului și actualul Rege, a reclamat fără încetare revenirea la ordinea legală și a făcut ca Majestatea Sa Regele Carol al II-lea să fie Domnitor efectiv al acestei țări.

D. Maniu arată apoi, atitudinea pe care au avut-o în această chestiune celelalte partide.

pedicat, în momentul când Principele Carol se găsea la Muenchen, ca în baza legăturilor ce avem cu guvernele străine, să oprim plecarea Sa spre țară? Cine își poate închipui că guvernul german ar fi refuzat, contrar uzurilor internaționale să dea urmare cererii noastre.

„Arătându-vă acestea vreau să dovedesc un singur lucru: că acela care era dator să fie executorul voinții naționale de a reintrona pe M. S. Regele Carol, era partidul național-țărănesc și că acest partid și reprezentantul lui, atât în opoziție, cât și la guvern, nu a avut alte sentimente și devotament față de Regele Carol”.

Vorbind apoi mai departe de opera guvernului și mulțumind Parlamentului, pentru sprijinul acordat, d. Maniu mai declară:

„Marile probleme la a căror rezolvire era angajată onoarea națională, au fost deslegate și nici unul din angajamentele mari ale partidului național-țărănesc nu a rămas nerealizat. Dacă spre durerea mea sunt nevoit să plec, am mângâierea că am împlinit toate angajamentele către opinia publică”

Probleme ce mai rămân de rezolvit

Vorbind apoi de problemele viitoare, d. Maniu spune:

„Toate aceste chestiuni nu se pot rezolvi dacă guvernul nu va avea sprijinul necondiționat, solidar și disciplinat al partidului național-țărănesc, sprijin pe care mi l-ați dat și mie.

Sunt convins că suferințele noastre comune din opoziție și munca noastră comună la guvern, au întărit în așa măsură coeziunea noastră și au făcut atât de tare încrederea și dragostea reciprocă încât nimic nu va putea turbura pornirea instinctivă de a servi Țara și Tronul în deplină disciplină”.

Un document elocvent.

Domnilor, dați-mi voie să vă citesc o mică scrisoare pe care mi-a adus-o acum câteva săptămâni un prieten și care vă va arăta care a fost și este idealul meu. Scrisoarea datează de acum 37 de ani, din 1893 când încă nu eșisem de pe băncile Universității din Budapesta și este scrisă de mine în edificiul Ministerului de Război din București. Ea este o declarație care are următorul conținut.

„Jur pe Dumnezeu, pe conștiință și onoare că imi voi jertfi viața pentru triumfarea cauzei românești luând parte activă la revoluția ce o pregătim”.

(ss) Iuliu Maniu

„Nu puterea, Domnilor, ci „triumfarea cauzei românești” a fost și este ținta mea, pe care am urmărit-o consecvent 37 de ani și pentru care am

O profesiune de credință

„Cât mă privește pe mine n'am decât să mulțumesc Providenței că m'a ajutat cu modestele mele puteri să contribuesc la evoluția politică a neamului nostru și vă mulțumesc pentru dragostea prietenească pe care de a-lătea ori ne-ați arătat-o. Vă mulțumesc nu pentru că în baza acestei dragoste și încrederii am ajuns într'un loc care în limbajul comun se cheamă „putere”. Nu, d-lor, căci cu „putere” nu am dorit în viața mea și am primit guvernarea numai când mi s'a impus prin voința unanimă și când conștiința mea mi-a spus că trebuie să iau această cruce asupra mea.

„De aceea citește cu oarecare mahnire notițe prin gazete și articole ale unor bărbați pe care îi stimez, în care se spune că umblu după putere pentru că aceasta e idolul meu”.

făcut revoluție, am prezidat un guvern revoluționar din porunca unanimă a națiune române din Ardeal și Banat și pentru care am făcut tot ce știți în raport cu modestele mele puteri dedicate acestei ținte. (Ovații nesfârșite, Adunarea în picioare aclamă).

„Nu mă voi despărți nici în viitor de drumul care ne duce pe toți spre această țintă, și părăsind locul care înseamnă „putere” nu voi înceta a servi Coroana, Țara și partidul care m'au onorat cu încrederea lor.

Fostul președinte de consiliu aduce mulțumiri apoi membrilor, Inaltei Regențe, pentru înțelepciunea cu cari au condus vreme de 2 ani țara M. S. Regelui Carol, membrilor din guvern rugând pe cei de față să dea același concurs d-lui Mironescu.

Au urmat apoi discursurile d-lor Mironescu, Mihalache și Ciceo Pop.

Către englezii bapțiști.

Stimate Domn,

Sunt un modest profesor de teologie în eparhia ortodoxă a Aradului și dacă vă scriu această scrisoare, o fac și ca unul care, studiind la universitatea din Oxford am cunoscut sufletul înțelegător englez. Văd că D-Voastre englezi de origină, patronați mișcarea baptistă dela noi din țară și de aceea găsesc că e potrivit a vă informa pe scurt: ce este baptismul în România ca apoi să trageți D-Voastre concluziile ce se vor impune.

În anul 1925 la conferința bisericilor creștine din Stockholm au luat parte și bapțiști englezi. I. P. Sf. Mitropolit ortodox român Nicolae din Sibiu (Ardeal) s'a plăns acestor bapțiști, că bapțiștii din România sunt defaimatori ai bisericii ortodoxă, ai preoților ei, și ai Statului român, cum s'a dovedit aceasta cu citate din scrierile bapteste din România. Bapțiștii dela Stockholm s'au desolidarizat de cei din România spunând că nu au nimic cu ei. Bine au făcut, căci bapțiștii români sfidează prin purtarea lor legile statului (de pildă legea trecerilor religioasă, ceace se poate dovedi) și prin purtarea lor produc o amarnică luptă de clasă, căutând să abată pătura de jos a poporul dela credința ortodoxă și determinându-o să urească tot ce nu e baptist, urând școala unde nu-i dascăl baptist și boicotând toate manifestațiile culturale-naționale ale României. Conducătorii bapțiști din România invită pe aderenții lor, recrutați din pleava satelor și mahala-

lelor ca să urască cultura și credința claselor conducătoare.

Nu voiesc aici să apar biserica ortodoxă română căci eu sunt laic iar biserica are destul episcopi și preoți vrednici ca s'o apere. Dar vă atrag atenția că numele lui Dumnezeu se vestește aici prin Biserica ortodoxă de pe vremea sfinților Apostoli și României ortodoxe caută în tot chipul să cunoască și recunoască pe Dumnezeu (Romani I. 21) să se facă demni de El, și să se sfințească în ei numele lui Dumnezeu. Deja în anul 325 d. H. episcopul Teofil al Daciei a luat parte la întâiul sinod ecumenic din Niceea, Întrăbăm dar pentruce atâta ură față de Biserica ortodoxă chiar azi când credința ortodoxă în Rusia dă martiri și mucenici? Nu este creștinesc a purta ură credinței ortodoxe !!!

La noi în România baptismul s'a introdus prin agenți unguri, cari căutau să desbine preoții de popor ca apoi maghiarizarea să meargă mai repede. Opinia publică dela noi nu poate deci să creadă că D-voastre ați sprijini mai departe mișcarea baptistă din România, dacă ați cunoaște pe cei cari umblă să se afirme.

Spre confirmare celor spuse aducem o singură pildă: în calendarul baptist pe anul 1926, apărut în Arad se spune la pag. 56, că episcopii ar trebui împușcați! Și am putea aduce multe dovezi, dar ar trebui D-voastre să cercetați serios tot ce s'a scris în

Continuare din pagina 1-a.

Consfătuirea ministrilor la d. Maniu.

Imediat după întoarcerea dela Rege, D-nii Maniu, Vaida, Mihai Popovici, D. R. Ioanițescu și Lugoșanu s'au întrunit apoi într'o consfătuire la d. Maniu acasă.

Ceva mai târziu, d-nii Madgearu și

Iunian au venit la d. Mihalache acasă, unde a avut loc deasemenea o consfătuire importantă.

În cursul zilei de Luni, d. Gr. Iunian a avut și o consfătuire de o oră și jumătate cu d. C. Stere.

Chemarea parlamentarilor în capitală.

Încă în ziua abdicării guvernului, d. Maniu a dat ordin prefectilor de județ pentru a comunica parlamentari-

lor să vie pe Mercuri, 8 cor, la București la o consfătuire a majorității parlamentare.

Intrunirea consiliului de ministri.

În ziua următoare demisiei, la 7 cor fusesse convocat un consiliu de ministri al guvernului demisionat. A participat la acest consiliu și d. G. G. Mironescu, care a sosit în Capitală cu Simplonul.

Fuseseră convocați deasemenea să participe la consiliu directorii ministeriali și președinții Corpurilor Legiuitoare.

Cum însă d-nii Mihalache, Iunian și Traian Bratu erau plecați la Sinaia, consiliul s'a transformat într'o consfătuire ministerială.

D. Iuliu Maniu a făcut în acest consiliu un expozeu — pe care îl reproducem în altă parte al ziarului nostru — asupra situației, explicând motivele,

care l-au determinat să demisioneze. La sfârșitul cuvântării d-sale, d. Maniu a vorbit și despre contractul Stewart, arătând că d. Madgearu nu are nici o vină în toată această afacere și a făcut elogiul ministrului industriei și comerțului.

D. G. G. Mironescu a luat cuvântul, declarând că d-sa l-a prezentat pe Stewart, primului ministru, aceasta în urma recomandății guvernului britanic.

La sfârșit, a vorbit d. Virgil Madgearu, care, în termenii cei mai energici, a protestat contra acuzelor cari i s'a adus în ultimul timp și a promis să răspundă acelor atacuri în parlament.

Regele și situația politică.

Ziarele din capitală cred a ști că Regele ar fi intenționat formare unui guvern de concentrare. Această intențiune este cunoscută din primele momente la întoarcerea în țară. În acest scop ziarele cred să fie cel mai indicat d. N. Titulescu. Evenimentele din Iunie a. c. au dovedit că un guvern de concentrare nu este cu putință, întrucât exponenții partidelor de opoziție prevăzând un vot de blam din partea adunărilor parlamentare — camera și senat — cer dizolvarea acestor adunări și noi alegeri. *Față de această tactică a opoziției Regele dorește ca senatul și camera deputaților să nu fie dizolvate ci să-și implinească mandatul pentru două puncte de vedere: pentru că aceste adunări sunt singurele în analele României-mari cari au*

fost alese liber și fără violarea scrutinelor de votare și pentru că între actualele împrejurări economice, nu se pot face noi alegeri cu cari s'ar face noi cheltuieli de milioane și populația alegătoare ar fi expusă altor frământări politice.

Un punct esențial care de sigur determină pe rege la soluționarea crizei prin acordarea încrederii sale din nou unui guvern național-țărănesc mai este că opoziția este în plină dezorganizare și lipsită de orice popularitate, ceace ar atrage după sine, în caz de noi alegeri, noi violențe și atentate la libertatea sufragiului universal din partea opoziției impopulare. Or, popularitatea partidului național-țărănesc și camerile liber alese sunt o garanță serioasă că numai acest partid poate să ducă la independență marele program de refacere economică a țării.

Presă din capitală și criza politică.

Curentul din 8 cor scrie: „Demisia guvernului Maniu este fapt implinit. Criza politică, declarată acum câteva zile, ajunge astfel la punctul culminant, pe care noi l-am prevăzut din primul moment. Cum, după toate probabilitățile, criza se va rezolvi tot printr'un guvern național-țărănesc, este prematur a se vorbi despre un bilanț al regimului.

Este interesant de remarcat însă, în desfășurarea acestei crize, neașteptata precipitare a evenimentelor, care au surprins, deoarece demisia guvernului nu era prevăzută decât pentru Marți sau Miercuri.

D. Iuliu Maniu a căutat să tranșeze cu un ceas mai devreme situația, fără a mai aștepta sosirea tuturor colaboratorilor d-sale.

Această ziar relatând despre audiența

d-lui I. Maniu la Rege scrie: *Suveranul întrebând apoi pe d. Maniu ce soluție propune, d. Maniu a recomandat un guvern al partidului național-țărănesc cu formarea căruia să fie însărcinat primul vice-președinte al partidului, d. Ion Mihalache.*

D. Iuliu Maniu a justificat această recomandare a d-sale pe două motive: pe de o parte, că partidul național-țărănesc, care este solidar și strâns unit în jurul conducerii și a ideologiei sale politice, formează marea majoritate a parlamentului uși deci, pe baza principiului parlamentar reprezentativ, numirea unui guvern al majorității este delăsine indicată; iar pe de altă parte fiindcă schimbarea de guvern nu se produce din motive politice, ci pur personale, dată fiind starea suferindă a primului-ministru.

Am reprodus mai sus cel mai precis și mai clar comentariu al crizei, apărut în presa bucureșteană. Restul ziarelor — am putea spune — am privit criza numai din 2. puncte de vedere și aceste generale: Presa de opoziție și presa independentă de stânga și de dreapta (reprezentată de „Adevărul“ și celelalte, și de „Cuvântul“ și „neamul românesc“ a d-lui Iorga).

Presă de opoziție, în primele zile a crizei a fost oarecum neorientată, neputând preciza atitudinea ce urma să o ia. — Pe urmă în toată criza a adoptat o atitudine ciudată care refera mai mult la persoanele cari activau în cursul crizei, degenerând în atacuri personale. Atitudine de principii n-a avut. În schimb presa de dreapta se bu-

cura de demisie, motivându-și bucuria cu speranța formării unui guvern de concentrare sau instituirea dictaturii.

Presă de stânga, se arată neîncrezătoare în urmările schimbării, declară motivul deschiderii crizei — nevoia de odihnă a d-lui Iuliu Maniu — de ne-serios, precizând — fără să aibă date precise — că motivul deschiderii crizei și demisia guvernului Maniu, se datorește dorinței Suveranului de a îndepărta din guvern pe d-nii Vaida și Madgearu. În același timp — și chiar ceva mai înainte — „Adevărul“ și „Dimineața“ au dus o campanie violentă contra d-lui Vaida.

În general, atitudinea presei bucureștene asupra crizei, a fost neprecisă, putând da loc oricărei interpretări.

Expozeul d-lui Iuliu Maniu.

Arătăm în altă parte felul în care a decurs consfătuirea majorităților.

D. Iuliu Maniu a pronunțat cu această ocazie un senzațional discurs, al cărui cuprins îl dăm mai jos.

„V'am întrunit astăzi aci spre a vă pune în cunoștință de evenimentele din ultimele zile, pe care de altfel le cunoașteți. Demisiunea guvernului are la bază un fapt de natură pur personală, incidentală și lipsit de importanță pentru evoluția politică a națiunii. Nimeni nu este vinovat de cele întâmplate. În ultimul timp sănătatea mea s'a zdruncinat, munca încordată ce am depus în limita puterilor mele m'a oboșit în așa măsură încât a trebuit să mărturisesc insuficiența forțelor mele pentru a conduce mai departe treburile publice. Încă acum două luni și jumătate, după sfârșitul sesiunii parlamentare am raportat Majestății Sale Regelui acest lucru și am arătat că activitatea mea neîntreruptă de 15 ani, prin fazele istorice prin care a trecut națiunea română imi impune un răgaz de odihnă. Am rugat pe Majestatea Sa să primească demisiunea mea. Majestatea Sa însă, cu toate motivele invocate de mine, mi-a impus mai departe guvernarea și având în vedere că era vorba să se serbeze Incoronarea și arătându-și dorința ca acest act solemn să se săvârșească sub guvernarea mea, a trebuit să primesc să

stau mai departe la postul meu.

Evenimentele grave ce se așteptau atunci fiind înlăturate și încoronarea fiind amânată, m'am prezentat acum din nou Majestății Sale, arătând că sănătatea mea nu-mi permite să stau mai departe în fruntea guvernului și că Primul Ministru nu poate rămâne departe de țară, în împrejurările actuale. Majestatea Sa Regele a avut bunătatea să-mi lase libertatea de a hotărî singur ce am de făcut și atunci i-am prezentat demisia.

„Comunicând această hotărîre comitetului de direcție al partidului, i-am comunicat că, în baza principiului reprezentativ parlamentar, socotesc că guvernarea trebuie încredințată tot partidului național-țărănesc și am hotărît ca, în baza încrederii și dragostei, cu care înconjurăm pe vice-președintele nostru domnul Mihalache, să propun Majestății Sale ca să-i încredințeze lui formarea noului guvern. Majestatea Sa a primit cu bunăvoință propunerile mele și a acceptat ca guvernul să fie format din sânul majorităților parlamentare.

Consultările Regelui.

„Au fost chemați în audiență d-nii Mihalache, Iunian și Mironescu și din aceste audiențe a rezultat că Majestatea Sa este de acord cu partidul național-țărănesc, că Majestatea Sa continuă să fie animat de sentimente constituționale parlamentare, că acceptă principiile de guvernare ale partidului național-țărănesc și dorește a forma guvernul din sânul acestei majorități.

Cumpănind diferite elemente ale situației actuale, Suveranul ține a încredința guvernul iubitelui nostru prieten d. Mironescu, accentuând încrederea și stima ce o are pentru d-sa și accentuând în același timp, față de toți că are cea mai desăvârșită încredere și considerațiune pentru iubitul nostru d. Mihalache. Însărcinarea dată d-lui Mironescu se explică nu din preferințe personale, ci din motive obiective politice. Conducerea partidului nostru a

fost pusă în cunoștință de hotărîrea Majestății Sale Regelui în ședința de azi dimineață pentru că d. Mironescu în conștiința sa de lealitate, solidaritate și disciplină față de partid, a declarat că poate primi însărcinarea numai dacă partidul își dă asentimentul său și va asigura sprijinul său pentru opera pe care trebuie să o săvârșească cu încrederea Majestății Sale Regelui.

„Comitetul de direcție a hotărît să dea d-lui Mironescu tot sprijinul și l'a rugat să treacă la formarea listei sale. Astfel stând lucrurile, urmează ca majoritățile parlamentare, care sunt organismul cel mai important al mecanismului de Stat să dea și ele concursul lor d-lui Mironescu pentru ca în baza încrederii Coroanei, să ducă mai departe opera de guvernare.

Din cele spuse de mine puteți desprinde următoarele concluzii: toate aceste calomnii puse la cale de adversarii noștri politici spre a ne slăbi și a ne desbina sunt neîntemeiate. Nu este a-

Teatrale.

Deschiderea stagiunii teatrului maghiar din Arad.

În seara zilei de 11 Oct. teatrul maghiar local și-a deschis stagiunea, cu opereta „Victoria”, imaginație bolnavă a unui autor care visează restaurarea vechei Ungarii. Subiectul destul de simbolic, lasă să se întrevadă tendința restaurării, într-o formă de operetă însă. Cu alte cuvinte, tot tragicul soartei maghiarimeii îmbrăcat în forma arătată mai sus, nu poate decât să jignească pe adevărații maghiari. Despre jocul artiștilor nu avem nimic de zis. Pentru astfel de spectacole ca Victoria, subvențiile nu-și au rostul. De altfel, acest fapt a fost înțeles destul de bine și de municipiu ca și de liga maghiară.

Teatrul Cărăbuș, cu reprezentarea revistei „Ai, nai-dai” din seara zilei de 11 cor. a avut un formidabil succes. Toate biletele au fost vindute cu o săptămână înainte de reprezentare. Sala teatrului a fost arhiplină. Locurile de stat au fost solicitate de o mare mulțime, — rămasă fără bilete. — Cât despre ansamblu și piesa jucată, — a fost bună, ca întotdeauna, numai că s'a observat o mare grabă și s'au omis din program câteva scene. *Spectator.*

Apariția târzie a ziarului nostru se datorește marilor evenimente politice din ultima săptămână. În așteptarea deslegării problemelor, a trebuit să amânăm cu câteva zile tipărirea ziarului și nu ne îndolm că cefitorii sunt în asentimentul nostru și ne vor aproba.

„Citiți și răspândiți „Românul”

Iubite Frate

S'a schimbat guvernul. Adică au trecut miniștri dela un resort la altul și au intrat vreo doi-trei oameni noi. Atât că cei cari au intrat acum sunt oameni mai tineri, mai viguroși, cu mai multă energie. Și dela oameni cu astfel de calități se poate aștepta mai mult. Noi, cetățenii, avem dreptul și chiar o îndatorire morală, ca, atunci când M. Sa Regele își schimbă sfetnicii, să sperăm că lucrurile statului nostru vor merge mai bine și că vremuri mai bune vor urma.

Svonul ce s'a răspândit la venirea noului guvern ne îndreptățește să nădăjduim că o oarecare îndreptare, față de ceea ce a fost ieri, se va produce. Se spunea anume că M. Sa Regele ar fi vrut economii în cheltuielile statului. Un lucru pe care noi aceștia dela orașe l-am cerut mereu. Călătoriile atâtor nechemăți în țări străine, comisiile de studii în străinătate, cari studiau doar viața de noapte a orașelor occidentale, erau cheltuieli inutile în bugetul țării.

Acum, dorința de a se reduce cheltuielile vine dela însăși M. Sa, care ar fi cerut reducerea salariilor prea mari la unii funcționari ai statului. Maximul de salar s'ar fi stabilit la suma de 40.000 lei de cel mai înalt funcționar.

Iată un lucru pe care-l dorim noi funcționarii cei mici. O armonizare a salariilor. Căci e chiar imoral să dai, tu statul, unui funcționar al tău 100.000 lei pe lună iar celuilalt, uneori cu pregătiri mai mari, să-i dai o leafă de mântuială de 6-7 de lei pe lună.

În felul acesta, mai adăogând că se va și reduce numărul funcționarilor, s'ar realiza mari economii la cheltuieli. O singură teamă avem. După câte am observat eu, statul român nu prea este condus de miniștri ci de funcționarii superiori din ministere. Ei fac proiecte de legi, ei le execută, și tot ei execută și hotărârile consiliilor de miniștri. Când acești oameni sunt conștiințioși

Când acești oameni sunt conștiințioși

Scrieri de la fratele meu

treburile merg bine. Dacă însă ei sunt angajați unor politicieni străini de programul partidului care se află la cârmă atunci sabotează, împiedecă bunul mers al lucrurilor.

Acum este vorba ca acești funcționari superiori să taie din însăși leafa lor proprie. Pentru ca să faci una ca asta, să contribui tu cu forțele tale materiale la îndreptarea lucrurilor, în stat, la noi în România e ceva neobicinuit. Și îndeosebi neobicinuit pentru cei mari și cei bogați. Adăți aminte ce-ți scriam într'una din scrisorile mele când ți-am vorbit de acel prieten al meu dela finanțe. El câștiga, în afară de plata sa, sume enorme. Cum? Bogătașul care avea să plătească un impozit de 200 mii lei, îi dădea prietenului meu, d. controlor, 50 mii plătea statului 100 de mii și astfel, amicul meu câștiga, bogătașul câștiga, singurul statul pierdea 100 de mii de lei. La noi în țară deviza este: „nimic statului”.

Reducerea cheltuielilor din buget ce crezi asupra cărei categorii de funcționari va cădea? Iată ți-o spui eu. Dacă guvernul nu va fi cu ochii în patru: „Asupra micilor funcționari”. Este de altfel lucru de știut că toate sarcinile unui stat le purtăm noi și voi: noi funcționarii mici și voi agricultorii. Marii fabricanți și marii comercianți advocații și medicii, în genere profsioniști liberi, se sustrag. Ei nu prea au conștiința îndatoririlor față de stat, care trebuie să existe și există prin noi, cetățenii săi.

Guvernul nostru actual, numără însă și câteva elemente noi, tinere ca d. Hăjegan, profesor universitar și d. V. Tilea, tinăr dintre chemăriști, oameni cu multă trageră de inimă către neam și țară și în dânsii eu am mare nădejde.

Păstrează-ți și tu încrederea ta în conducătorii țării, adăți aminte că pe tron stă un Rege tinăr care-și iubește poporul și nu uita că patria noastră ara nevoie de oameni cinstiți și muncitori.

Al tău frate
Iarie

Sonet...

Ași vrea lumina unui soare
Cu farmec ca de fecioară;
Să uit a vieții pavoară
Și rana care mă doare..

Mereu ce trec 'nainte.. și cum stele,
În zorii dimineții încet dispar
Tu singură-ți aprinde lumina în altar:
Și laș inimii tale patimile rele.

Aceleași icoane ce'mpodobesc chilia
— Tu ești fericirea ce te am pe lume,
Eu numai petru tine 'nlătur vijilia..

Pe căi pustii, pribeag fără de nume,
Muri-voi și tu'n mormânt aruncă glia!
Privirea din urmă a une-i stea ce apune...

Ioan Pucea

Spectacole.

**Vine! Vine!
Teatru românesc**

La 31 Oct. a. c. trupa Maria Ventura cu sublima piesă sentimentală „Indrăgostita” în trei acte, de Gh. Porto-Rich. În rolurile principale cu renumita artis.ă Maria Ventura, Gheorghe Vraca, Jul, Cazaban, Marieta Deculescu, Ivașcu și Tanti Sandulesuu. Prețuri ieftine. Bilete la Librăria dicezană Arad, blv. Regina Maria.

La 12 Nov. a. c. trupa Bulandra-Maximilian cu comedia „Etinn” în trei acte de Jacques Deval.

Grăbiți până mai sunt bilete.

Acționați abonamentul la Românul!

România despre baptism și atunci V-ați convinge de adevăr.

Toată propaganda baptistă este o asmuțare împotriva ideii de autoritate, prin indemnuri de neparticipare la serbările culturale și naționale. Scopul oricărei manifestări religioase este de a ridica pe om spre Dumnezeu iar nu a desveli gânduri, dorinței și acțiuni, cari nu au nimic comun cu religia. Dar bapțiștii dela noi nu răspândesc religia ci idei apte a distruge ideea de autoritate și sentimentul național, aici, unde România este părghia cea mai însemnată împotriva bolșevismului rusesc. În județul Caraș un baptist a fost pedepsit pentru propagandă comunistă, în altă comună au desarmat pe jadarmi. Într'o adunare bapțiștii și-au bătut joc de banii românești. Aceasta s'a întâmplat în comuna Bonțești jud. Arad.

Bapțiștii cari până de curând au batjocorit crucea ortodoxă, acum o pun și ei pe umerii case de adunare ca să arate că nu ar mai avea sentimente de ură față de legea ortodoxă strămoșească. Poporului și aici vede o duplicate elocvență în atitudinea bapțiștilor.

Noi am dori ca D-Voastre șefii bapțiștilor din America și toți bapțiștii cari patronați pe cei din România să vă dați seamă pe cine patronați. Am dori să cunoașteți, că acea pe cari îi sprijiniți fac cel mai rău serviciu unității naționale române, de care

caută să o sdrucească și așa bolșevismul și alte curente subversive. Noi credem că destul teren de muncă ar avea baptismul în America, unde baptismul ar avea de unificat cele peste 500 secte de acolo spre a se realiza dorința Mântuitorului: o turmă și un păstor, (Ioan 10 v. 16), dar nu a destrăma unitatea sufletului românesc păstrată prin ortodoxie.

Cine e baptist să vadă deci de sine și de aderenții săi, dar să nu insulte și critice alte confesiuni, cum s'au plâns și luteranii din Basarabia împotriva bapțiștilor.

Eu nădăjduesc că D-Voastre veți cerceta prin ce mijloace se lățește baptismul și atunci Veți vedea că baptismul nu consolidează, ci distruge ceea ce era consolidat. Baptismul din România critică ordinea socială existentă, iar grosolana ignoranță a conducătorilor bapțiști dela noi face ca baptismul să fie înțeles în senz internațional de către cei de jos. Și atunci gândiți-vă că desagregarea mai e sprijinită și de curentele ultra-naționale și bolșevice tocmai la granița Rusiei.

Deci nu baptismul va aduce regenerarea adevărată pe care este o naivitate să o crezi venid peste noapte. Regenerarea se face prin mijloace încercate și proprii firii poporului, după muncă îndelungată iar nu părăsind vechea credință. Noi ne-am bucura să vedem baptismul lucrând în America

la regenerarea celor peste 500 secte, iar nu la propagarea urei între frați de acelaș sânge. cum face în România.

Neamul românesc este tolerant, ba zicem chiar prea îngăduitor față de tot ce nu este românesc. Noi Românii n'am făcut ca Hugenoții în Franța, nici ca Maurii în Spania, nici ca Polonii cu Rutenii sau Ungurii cu Românii; noi nu am asuprit pe nimeni. Hugiții au fost primiți în Moldova, Lipovenii au fost primiți ca și Catolicii în România. Statul român a încheiat concordat cu Papa și a recunoscut pe bapțiști prin lege. Deci noi nu suntem intoleranții, ci așteptăm să ni se respecte țara și credințele locuitorilor ei. Avem și noi credințe streine aici, dar acestea nu batjocuresc ortodoxia dominantă în statul român, ba chiar colaborează cu biserica ortodoxă și apără toate consolidările trecutului. Avem și noi o viață religioasă-morală și nu admintem să ni se spună că poporul român până la baptist nu ar fi cunoscut evanghelia cum zic bapțiștii.

Avem o conștiință națională-religioasă alimentată de episcopi și preoți uciși în temnițele asupritorilor noștri și astfel cerem celor de altă lege ca să nu ne insulte dacă nu ne respectă.

Să se închine lui Dumnezeu cum îi placă fiecăruia, dar să nu jignească sentimentele altuia. Religiuinea este închinare de Dumnezeu. Dacă voiți să vă convingeți că la noi în România

baptismul nu este închinare de Dumnezeu Vă rog să opriți ajutoarele bănești ce dați bapțiștilor de aici și veți vede că nu numai nimeni nu se va mai face baptist, ci bapțiștii existenți vor fi cei dintâi cari să vor osândi că în casa de rugăciune din New-York ați ridicat statue jidanului Einstein. Atunci bapțiștii nu vor mai batjocori preoțimea cum fac chiar în numărul pe Septembrie 1930, al revistei „Glasul Tineretului Baptist”, — care zice din cuvânt în cuvânt: „Omulțime de oameni sunt înșelați și explotați lazi de aici cari promit mântuirea și nici ei nu o au. Oamenii cred că fețele bisericesti și locurile sfinte dau mântuirea. Dar vai oamenii rămân simplu înșelați.” (pag. 12).

Increcați și veți vedea că dolarul mai bine poate fi întrebuințat la D Voastre între sectele cele multe iar nu la noi unde avem numai 20 de secte. Și nu uitați că totuș mulți bapțiști au trecut la penticostaliști tocmai fiindcă ei nu primeau bani și vedem, că baptismul din România nu este religie, fiindcă bapțiștii în mai multe case pe rugăciune se bateau ei între ei. iar în comuna Irmata (jud. Arad) ei însăși din cauza certurilor au cerut autorităților să le închidă adunarea.

Al D-Voastre iubitor
creștin ortodox.

Profesor, V. Popescu

Administrative.

Edilitare. La 14 cor. s'a desbătut în consiliul municipal bugetul pe 1931. Punctul esențial între altele a fost pavarea străzilor pentru care orașul a prevăzut suma de 16 milioane lei. S'a pus și chestiunea îmbunătățirii apei care după susținerile d-lui primar dr. Luțai necesită suma de lei 20 milioane. Pentru ajutorarea bisericilor din Arad s'a prevăzut 150 mii peste care primăria s'a îngrijit de o sumă mai mare pentru întreținerea școlilor. După patru ore de discuții, bugetul a fost votat, așa cum a fost proiectat, atin-gând suma de 178.441,608 lei. Ședința continuând și a doua zi d. m., s'a discutat chestiunea retribuirii pensioniștilor municipiului.

Consiliul județean ținând ședință la 15 cor, sub președinția d-lui deputat Al. Vlad a discutat bugetul județului care cuprinde suma de 78 milioane și 613 mii lei. Pentru drumuri s'a prevăzut nu mai puțin de 22 milioane 806 de mii. S'a mai discutat chestiunea întreținerii spitalului județean, care necesită o sumă de peste 9 milioane. Bugetul mai cuprinde poziții pentru biserici în suma de 200.000 Lei și pentru școli 2 milioane. Un punct esențial al cărui succes se datorește susținerilor d-lui deputat dr. Borneas este că suma de 500 mii prevăzută pentru camera agricolă s'a ridicat la 1 milion și 500 mii lei.

Un ziar săptămânal. Asociația culturală „Infrățirea”, va face să apară, începând dela 1 Noembrie a. c., la Arad, un ziar săptămânal cu titlul asociației. Noul organ de publicitate va fi pur informativ și în special va fi pus exclusiv în slujba propagandei culturale, din jnitorurile arădane. Vor colabora, toți intelectuali localnici, fără deosebire de credințe politice.

OOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOO

Pentru abonații noștri.

Cercetând registrele noastre de încasări am, găsit că mulți dintre abonații noștri nu și-au plătit abonamentele scadente. Facem un călduros apel la On. abonați și îi rugăm a nu întârzia cu plățile pentru că orice întârziere ne pune în situație grea financiară.

— Administrația —

OOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOO

Fasole și paie pentru armată. Camera de Comerț și Industrie din Arad aduce la cunoștința cercurilor interesate, că în ziua de 10 Octombrie, a. c. oara 10 se va ține în localul Serviciului Intendenței Corpului VII Armată Sibiu licitație publică pentru 50000 kgr. fasole, iar la 27 Octombrie a. c. oara 10 la Comandamentul Div. I Cavalerie Arad-Cetate licitație pentru 530000 kgr. paie.

Cu detalii servește Camera.

OOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOO

Comercianți!

Când merg afacerile vine clientul singur. Când nu merg trebuie să-l cauți. Folosiți publicitatea noastră pentru atragerea clientului.

OOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOO

Alcoolul ucide sufletul.

Marele preot al Dacilor, Deceneu în nemărginita lui iubire față de neamul său—care avea o mare scădere, patima beției,—a găsit cel mai eficace mijloc de a-și salva poporul de o moarte sufletească, stărpind vița de vie de pe întreg teritoriul locuit de Daci. Printr'o bizară asociație de idei imi aduc aminte de pleoaria rostită de un vestit avocat criminalist, care căută să înduioșeze jurații și să scoată „nevinovat” un criminal, care în stare de ebrietate, (alcoolism acut) pierzându-și echilibrul sufletească, și-a sugrumat nevasta, apoi violându-și fiica,—abia de câțiva anișori-i-a răpit viața. Iar după această ispravă odioasă s'a culcat, dormind dus până'n zori.

Pe cât e de mare diferența între mentalitatea celor doi oameni vestiți, pe atât de mică e deosebirea de culpabilitate, ce o are un alcoolist care bea câte puțin și unul recidivist. Recunosc, că majoritatea oamenilor e crescută într'o orbie introspectivă; aceasta însă nu însemnează, că cei ce vor într'adevăr binele acestei țări, să încurajeze prin atitudinea lor aceasta procedură,

Știm cu toții, că alcoolul influențează în mod dăunător viața sufletească a omului. Aceasta s'a observat atât la oamenii degenerați, cât și la cei absolut sănătoși. Efectele intoxicației cu alcool,—să fie chiar minime,—radiază un fel de raze, copleșitor de otrăvitoare, asupra funcționării conștiinței a sufletului, spiritului și intelectului. (Excepțiile observate la genii sunt rare și nu se

pot generaliza). Starea de ebrietate susține atâtea energie psihică individuală, încât la un moment dat omul ajunge să fie nu numai insensibil față de toate influențele optice, acustice și tactice, da la un fel de negativitate a personalității sale. (Sinucideri). Sufletul altora reacționează tocmai contrariu; sensibilitatea față de șgomote, gândul unei neliniști generale, teamă nejustificată, simțul atât de chinător al „pavor nocturnus”-ului insomnia și indispozițiile perpetue, sunt semnele vădite, că organismul a primit și a transmis sufletului și spiritului otrava care distruge viața „eu” lui. (Neuroză, histerie).

Alcoolul ucide sufletul, luptați contra lui!

Trebuie smuls din rădăcini chiar perspectiva acestui rău. Gândiți-vă la imensul bine ce-l veți face omenirii; la vastele posibilități pentru regenerarea mentalității poporului Român, care în semnul abstenenței—și prin aceasta al muncii conștiinței—va ști să aprecieze fericirea ce i s'a dat prin desrobire, va ști să se atașeze cu adevărată căldură și sinceră iubire la sufletul tuturor fraților.

Muncați pentru generalizarea ideii de abstenență! Cu cât va intra mai adânc în mentalitatea lumii necesitatea combaterii alcoolismului, cu atât se va răspândi mai mult umanitarismul, iar prin el ne vom perfecționa sufletul și spiritul. Cred cu tărie, că numai prin aceasta perfecționare se va desvoltă și înflori: cultura, morala și economia țării.

Vațian Ana

Primăria Comunei Păuliș.

No. 1250/1930.

Tablou.

De tinării născuți în comuna Păuliș contg.: 1932, 1933, și 1934, cari sunt urmăriți.

Numele tânărului	Numele		Clasa anului	Comuna unde s'a născut	Observ.
	tatălui	mamei			
Garva Alexandru	Alexandru	Doktorits Livia	1932	Păuliș	
Kajari Francisc	Iosif	Fiszko Maria	1932	„	
Klima Francisc Păul		Klima Elena	1932	„	
Moț Iosif	Teodor	Simion Elisabeta	1932	„	
Zai Gheorghe	Dezideriu	Hendrei Eliza	1932	„	
Bak Mihai	Emeric	Margareta	1933	„	
Danko Dezideriu	Ludovic	Elisabeta	1933	„	
Fehér Ludovic	Ludovic	Iuliana	1933	„	
Pocsai Francisc	Paul	Iuliana	1933	„	
Ranca Teodor	Petru	Ana	1933	„	
Iakus Rudol Ladislau	Ioachim	Androvici Maria	1934	„	
Porok Ioan	Ioan	Dohányos Maria	1934	„	
Pataki Ioan	Ștefan	Iuliu Terezia	1934	„	
Weler Mihai		Weler Maria	1934	„	

Păuliș la 28 Sept. 1930.

Notar comunal:
Cuparescu

Mo. 1020/1930.

Publicațiune

Primăria comunei Vârșand publică licitație pe ziua de 30. Noembrie a. c. ora 11. În localul Primăriei pentru a-rendarea teritoriului de vânat circa 5000 jug. pe termen de trei ani.

Licitatia se va ține în conformitate cu art. 9-11 din legea vânătorului,

Vârșand la 3 Octombrie 1930.

Primăria.

Regatul Romaniei.
Administrația Județului
ARAD.

Serviciului Administrativ
No. 28. 844/1930.

Arad, la 27. Septembrie 1930.

Rezumat: Îndeplinirea postului de notar comunal la Șeitin.

Concurs.

Noi, Președintele Delegațiunei Consiliului jud. Arad.

Publicăm concurs pentru îndeplinirea postului de notar comunal din Șeitin, devenit vacant prin neconfirmarea fostului titular. Acest post este retribuit cu locuință în natură, m.³. de lemne și cu salariul bugetar de Lei. 4.550, lunar și accesorii, dupăcum este fixat de Deleg. Consiliului Jud. prin decizia No 4,102 folosința de 32. jugh. de pământ și 2. wagoane lemne de foc.

Perceperea taxelor pentru lucrările particulare conform regulamentului Județean.

La acest post pot reflecta candidații, cari au absolvat cel puțin cursul secundar cu bacalaureat au diploma de notar și intrunesc condițiile prevăzute în art. 5. din regulamentul legii Statutului funcționarilor publici.

La cereri se vor anexa: actul de naștere, actul de naționalitate, certificat dela primăria comunală de domiciliu, că n'a suferit de vre'o condamnatie inflamantă și nu este pus sub urmărire, certificat medical, actul de studii, certificat militar și declarație de limbele ce cunoaște, și diploma de notar.

Cei cari ocupă funcțiuni publice, ne vor înainta cererile prin autoritatea unde funcționează.

Cererile ni se vor înainta până la data de 20. Octombrie 1930.

Secretar General.
Indiscifrabil.

Primăria comunei Grăniceri.
No. 878/1930.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștință generală, că teritoriul de vânat a comunei Grăniceri, județul Arad, se arendează prin licitație publică pe timp de 6 ani, începând dela 1 Ianuarie 1931 până la 31 Decembrie 1936, în ziua de 25 Noembrie 1930, ora 10 a. m. în primăria comunei Grăniceri.

Licitatia se va ține în conformitate cu art. 72-80 din L.C.P.

Condițiunile de licitație so pot vedea zilnic în biroul notarial a comunei Grăniceri în oarele oficiale.

Grăniceri, la 29 Septembrie 1930.

Primăria.

OOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOO

Citiți și răspândiți

"Românul"

OOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOO